

ՕՐԱՊԱՐԻՐ

20 ՓՐՅ.



ՓՐՅ. 20

Ե. ՏԱՐԻ 3 ՐԱՄԱԶԱՆ 1291 ԻՏՐԵԼԼԷՁ 162 ԵՐԵՎԱՆԻ 1 ՀՈԿՏՄԲՐ 1874 Ն. Տ. ՀՈԿՄԲՐ 13 ԽԻԻ 1352

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Հ. Ր. Ա. Ի. Ե. Ր.

ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՎԱՆԻ

Մեծապատիւ Երեսփոխան էֆէնտիք,

Ազգային Ընդհանուր Ժողովոյ յաւաքիկայ նիստը պիտի բլլայ, Հսկածաբեր է. Ուրբաթ 'ի Խորհրդարան Պատրիարքարանի 'ի Գումգ. փու:

Ինչպէս զարդիւն է՝ Խորհրդարանի նկատուած են՝ Ժողովին ներքին հանունագրութիւնն ու Աղթամարայ կաթողիկոսական խնդիրը:

Կը հրաւիրեմ զՁեզ որ բարեբաճիք ներկայ գտնուիլ նոյն օրը, և Ձեր երեսփոխանական պարտաւորութիւնը կատարել:

Ատենան պիտի բացուի ժամը 6ին՝ և գոցուի 10 ին:

Մնամ աղօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐԿ Կ. ՊՕԼՍՈՅ

ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

28 Սեպտ. 1874

Պատրիարքարանի

Հայոց Կ. Պոլիս.

Վերոգրեալ հրաւիրագրէն ինչպէս կը տեսնուի, նորընտիր երեսփոխանաց վաւերացումը խնդրոց կարգէն դուրս է թողուած, որ իրաւանց բացարձակ զրկում մ'է, և որու դուրս մնալը չենք յուսար որ դիտմամբ ըլլայ, այլ շատ հաւանական է որ՝ իբրեւ ոչ վիճաբանելի խնդիր՝ խնդրոց կարգ կազմելու ալ հարկ չը տեսնուելով ատոր, յառաջիկայ ուրբաթ օր էն առաջ այդ բնութեանց վաւերացումը ընել տան: Սակայն ինչ որ ալ ըլլայ՝ աններելի թեւութիւն է՝ նորընտիր երեսփոխանաց ընտրութիւնը խնդրոց կարգին մէջ էն առաջին տեղը չը բռնեն:

Բաց 'ի ատկից խնդրոց կարգին մէջ

կը տեսնուի Աղթամարայ կաթողիկոսական խնդիրն, Ժողովին ատենական կանոնագրութեան վերջը. սակայն անկեղծօրէն խօսելով կրնանք՝ թէ այդ խնդիրն ալ պէտք չէր ընդհ. Ժողովին բերել այժմ, մինչև որ ատենական կանոնի խնդիրը խնդրոց ցանկէն միանգամ միշտ ըստպահէր:

Յիշուի Աղթամարայ խնդիրն շատ երկարեցաւ. սակայն ատենական կանոնագրութեան խնդիրն անկէ ալ աւելի հին է, և եթէ արգելք մը կայ, Աղթամարայ խնդրոյն ժամ յառաջ չը տեսնուելուն, այն իսկ է ատենական կանոնագրութեան չը գոյութիւնն է:

Եթէ ատենական կանոնագրութիւն ունենայինք, Աղթամարայ խնդիրը իր տեղեկացումով և տեղեկութեամբ պիտի գար Ընդհ. Ժողովոյ ատենան. ո՛ր է ուրեմն տեղեկագիր և ո՛վ է առօր տեղեկութեան. որոնք են դէպ խօսողները որոնք են թեր ելնողները, և քանի անգամ պիտի խօսին թէ թեր և թէ դէմասաց. և ոչ մէկը Կ. հետեւաբար Աղթամարայ խնդիրն եկածին պէս ետ պիտի դառնայ մեր յիշած կանոնական պատրաստութիւններովը ատենան գալու համար, բայց զիտէ՞ք, քանի նիստ պիտի զոհուի մինչև ետ դառնալուն, որչափ պարապ և ապարդիւն խօսքեր օրչափ ձանձրացուցիչ կրկնութիւններ պիտի ըլլան, և էն ետքն ալ անպատճառ ետ պիտի դառնայ, վասն զի անկարելի է որ այդ խնդիրը իր արդի մերկ վիճակին մէջ լուծուի, մինչև որ կանոնական պատրաստութիւնները իր հետը չը գայ Ընդհ. Ժողովոյ ատենան:

Եւ ինչ կարծէ ադ մասնաւոր խնդիրն, որ բերեց կցեր են ատենական կանոնի ընդհանուր և մեծ խնդրոյն քով:

Ամէն խնդրէ առաջ պէտք է ատենական կանոնի խնդիրը վերջանայ, այն է Ընդհ. Ժողովոյ իր ատենանը ելնելիք խնդիրները լուծու բանալին, առանց անոր ոչինչ է Ընդհ. Ժողովը, և քանի երթայ իւր պատկառանքը պիտի կոր-

սընցնէ անկանոն ատենաբանութեանց չը կարենալով վերջ տալ, և իւր համարումը պիտի կորսնցնէ, ազդին չը կրնալով օգտակար արդիւնք ցուցնել:

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը՝ շարաթ օր Սամաթիա Ն. Վարդուհեան վարժարանը այցելութիւն մը տուած ըլլալով՝ 'ի դիմաց աշակերտութեան հետեւեալ զգայուն ատենախօսութիւնն ուղղուած է նորին Սրբազնութեան:

Սրբազան Հայր
Այսօր զԶօր Բարձր Սրբազանութեան այս նուիրակաւ յարկիս ներքեւ տեսնել. որպիսի երջանկութիւն, և միանգամայն որպիսի փառք. ժամեր առաջ մտածեալ երջանկութեան այն գոյտը վայրկեանն հասած է. և նուենանի մոխրալից փլատակաց վրայ հիմնեալ Վարդուհեանի մէջ մի փրկիչ կանգնած է այսօր և Ատի Հայուն հրեշտակն է. Խորհրդաւոր վայրկեան. զի գոցեա պահ մի առաջ անտարբեր սրտերն այժմ մի նպատակ կ'ուղղին, զի պահ մի առաջ մեղկ հոգիներն այժմ զօրութիւն եռանդ կ'ստանան, զի պահ մի առաջ մտաւոր զբաղեալ էակներն այժմ հոգւոյ որդիներ են:

Ահ, ամեն հայեացքներէ պատկառանք կը թռչին. ամեն շարուած քեւրէ յոյսեր կ'սրանան և ամեն սրտերէ մաղթանք կ'վերանան առ Նախախնամութիւն. այս վայրկեանն ակնկալութիւններն իրականութեան փոխուիլ կ'սկսին. զի բանիւք հաստատեալ ներսէս Սրբազանի Հայութեան փայլ են Հայ երիտասարդութեան յուռոյն և նոյն իսկ մեր Սրբազան Հօրն ուսումնասիրութեան տիպար մի լինելն այսօր առաւել լաւ ապացուցուեցաւ:

Ահ, արդարեւ սուրբ օր և վեհ վայրկեան, զի քա՛հ՝ քաղցր է արժանաւոր Հօր մը ներկայութիւնն իւր որդւոցն՝ եթէ արժանի ենք կոչել. և քա՛հ նի՛ ըղձալի էք մտածել այս վայրկեանը

յորում ի յուշ կ'ածեմ թէ Ձեր վեհանձն և առաքինի սիրտը Ն. Վարդապետի գաղափարաւոր տողորեալ է վայրիկ մի :

Ձեր գորութիւնը մեծ է, դիտեմ, կրնաք ահարկու երեւիլ Հայուն, այլ Ձեր հոգին վեհ է և Ձեր պաշտօնը վեհ, կրնաք բարեբար կանգնիլ Հայուն և այսպիսի սրբաւոր յարկեր հաստատել, զանոնք խնամել և զնոսա պարունակող անմեղ սրտերու դէպ 'ի լուսաւորութեան տրուիւնը Ձեր խղճի առաջնորդը կրել :

Դուք յերկնից առաքեալ հրեշտակ մ'էք, կրնաք մահ սփռել, կեանք աւետել : Այլ նաև դիտեմ, Ձեր սիրտը գթութեանց աղբւր մ'է որով այսօր մեզ յոյս մի մատակարարեցիք դէպ 'ի լուսաւորութիւն և յառաջդ իմութեան մի նշոյլ դէպ 'ի նպատակ մարդկութեան, և Ձեր ներկայութիւնը կեանք կ'ազդէ այսօր մեզ ինչպէս նաև ամեն Հայու : Ձեր բարձր անունը Հայը պարծանօք կ'դրուատէ և ամեն բերնէ գովաբանութիւններ և օրհներգներ կ'հնչակեն, զի առաքինիք ունին զհաւուր աշխարհն բարեկամ իւրեանց և դուք 'ի նշնամի : Թող այսօր մեր փոքրիկ ձայնն ալ նոցա աղմկացն հետ սըրանայ, զի թէ և մի փոքրիկ կաթիլ այլ թերևս փչրէ ժայռն :

Ձեր գործերն զՁեզ հաշակած են արդէն և Ձեր Սրբազնութեան ուսումնասիրութիւնն ահա այժմ յայտնապէս կ'հաստատուի, և մեք Ձեր ազգային սիրութենէն քաջալերեալ և մեր սրբաւորութենէն բղխեալ անկեղծ շնորհակալօքն հանդերձ կ'աղերսեմք Ձեզ թէ Ձեր մարդասէր և բարեբար ձեռքերն և Ձեր գործասիրութիւնն չի զլանաք վարդապետի նկատմամբ և լակոնական ոճով մի խօսելով՝ զմեզ կատարեալպէս մեր նպատակին հասցընելու փնտկին ենթարկէք, այս է նաև ամբողջ Հայութեան իղձը և Դուք էք միակ մեր յոյսը :

Ե. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

28 Սեմտեմբեր 1874

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵՁՈՒ

2.

Ընդհանրապէս այն ամեն լեզուներ որոց բառերը, գաղափարին աստիճանաւորութիւնը, ճիշտութիւնը, եղանակաւորութիւնը կամ ել և էջը, միմիայն մտածման մը փոփոխութիւն չունին, վերջաւորութեան փոփոխութիւն կ'ստանան, պէս պէս հոլովումներ ունին : Իսկ այն լեզուներն որոց բառերը կ'ազդեն կ'փոփոխուին ընդհանրապէս նախդիրներու պէսպիսութիւններ կ'ունենան և զ'յանգն անփոփոխ կ'ազդեն :

Եւ արդէն պէսպիսութիւնը (variation) բնութեան անհրաժեշտ պայմաններէն ու օրէնքներէն մին է :

Ահա կառուակելի ճշմարտութիւն մ'է այս :

Շատ կամ քիչ, Հայ, Յոյն, Լատին, Սանսքրիտ, Ալման կամ նոյն իսկ Յունաց լեզուաց հմտութիւն կամ բանասիրական ծանօթութիւն ունեցող գրագէտը նոյն լեզուացը հոլովմանց ու խոնարհմանց տախտակներն երբ աչքին առջև բերէ, իսկոյն պիտի համոզուի սոյն ճշմարտութեանը, տեսնելով թէ հոլովմանց ու խոնարհմանց եղանակներքն առաւել կամ նուազ պէսպիսութիւններ ունին բառից յ'ակզբանէն կամ 'ի վերջոյ կրած այլ և այլ փոփոխմամբ :

Յետ ընդունելոյ իբրև ընդհանուր սկզբունք թէ՛ լեզուներն իրենց բառից սկիզբը կամ վերջը հոլովմամբ կամ խոնարհմամբ կ'պէսպիսին, կ'մնայ մեզ ընդունել տալ նաև իբրև սկզբունք թէ՛ այդ հոլովմանց ու խոնարհմանց ձևաշատ պէսպիսութիւնն ալ լեզուաց համար մի ընդհանուր սկզբունք է, այնպէս 'ի նշապէս երկրիս երեսը ցանուած մարդոց կերպակերպ կամ կազմակազմ պէսպիսութիւնը :

Լեզուաց հեղինակք կամ օրէնքս. դիւրեւ ո՛րք կ'աճ ոյք ումանք և լինին, անկարելի լինելու չափ դժուար է բառից փոփոխմանց կամ նոցա դարէ դար փոփոխած խորխորուն, հոլովում ու խոնարհում կոչուած երևոյթներուն պատճառը հաշուական ապացոյցներով 'ի վեր հանել : Ինչպէս չ'ըրցած են 'ի մաստաւէրք 'ի վեր հանել վերջնական ճշմարտութեամբ թէ ջուխտ մ'արարածներէն յառաջ եկած այլ և այլ աղբաց լեզուքն աւետեղութեամբ, սովորութեամբ, զիմական երևոյթով, իմացական կարողութեամբ յիշերաց ունեցած զանազանութեան բանաւոր պատճառը 'ի նշո՛ւ համար բան-բանի, գիտութեայ, կաթն-կաթին, հիմն-հիման, ժամ-ժամու, սիրեցի, տեսի, զենի, մեռայ, յեցայ, եղեր - հարցնելը կամ փնտելը, հարցնել կամ փնտել է թէ 'ի նշո՛ւ Գ, Ե, և Տ, գրերը իրարաւ քով եկեր են ու գէթ կոչուած առարկան նշանակելու համար գործածւեր են, 'ի նշ հոգեբանական կամ այլ իմն առնչութիւն կայ գէթ առարկային և Գ, Ե, Տ գրերուն մէջ, որ քեզ կամ քեզ չէ արտասանւեր ու գէթ արտասանուեր է :

Մեր բանասէրք սա մեծ բ'բա՛նումն 'իշտ 'ի յուշ ածելու են թէ՛ հոլովմանց ու խոնարհմանց ձևաշատ պէսպիսութեանց պատճառը փնտելը տառաւոր բառերն ու բաներուն նշանակած առարկաներն իրերաց հետ 'ի նշ առնչութիւն ունենալը խուզարկելու գտնելու ելնել է : Յ'յաւիտեան նանի՛ր փնտաւոր :

Այս խուզարկութիւնը անդրաշիրիմեան դիտութեանց կարգին մէջ կ'դասուի եւս :

Աւելի դիւրին է ինձ հաւատալ թէ օր մը իմացականութիւն կոչուած հոգեկան կարողութիւնը թերևս ցնդի քայքայի մարդուն մէջ սպառելով իսպառ, և մարդ կոչուած արարածը երկրիս երեսէն իբրև կերպանեաց մի տեսակ ջնջուի և անհետի, քան հաւատալ թէ գիտութեանց 'ի նշ 'ի նշոյլ մէջ այդ կորդեան ինդիրը լուծուի : Շարունակելի

ՀԵՌԱԳՐԱԼ ՈՒՐԳ

ԳՁՂՂԻԱ

Բարիք 11 հոկտմ.

Պ. տը կրաման կը պատրաստուի աստոր-բրուիական պատերազմին վրա. յօք Պիղմարք իշխանին անպատուութիւն բերող յայտնութիւններ ընելու : Գաւառական ընդհանուր ժողովոց բնորոշեանց մէջ իրոց արդի վիճակը պահպանող կուսակցութեան անդամ. ցր վրայ պոնտաբութեանք մէկ քանի թոռ աւելի վաստկեցան :

ԱԽՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 11 հոկտմ.

Բուժանիւն իշխանն անմիայնպէս Պուքրէշ մեկնեցաւ : Գերմանական հրապարակներէն հասած յաջող լուրերուն վրայ Պորսային գիները գոցուելու մօտ հաստատութիւն գտան :

ԻՏԱԼԻԱ

Հռովմ 11 հոկտ.

Պ. թիէր Պիօրէնցա հասաւ, կը հաւատեն թէ Հռովմ երթալու դիտաւորութեան են կեցեր է :

ՀԵԼՎԵՏԻԱ

Պերնա 10 հոկտմ.

Թղթատարական միութիւն մը գոյցնելու համար եւրոպական տէրութեանց ներկայացուցիչներէ կազմուած յաճախողոյ որոշմանց ծրագիր ստորագրուեցաւ, որն որ պարտաւորիչ պիտի ըլլայ նոյն իսկ եթէ Գաղղիա դուրս տրամադրութիւններն 'ի գործ դրեն ալ չ'ուղէ :

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին 11 հոկտ.

տ'Արնիմ կոմսին ձերբակալութիւնն և իրեն նկատմամբ բանուած վարմուն

քը մեծ յուզմունք յառաջ բերին, և քաղաքը կը պահանջէր որ, հասարակաց յուզեալ կարծիքն հանդարտեցնէ լու համար, Բարիքի նախկին գեղացին զէմ քացուած այս գաղափարներն վրայօք բացատրութիւն ու տեղեկութիւն տրուի:

Բժիշկներն խորհուրդ տուին որ տ'Ար նիմ կումը հիւանդանոց փոխադրուի: Կոմսին առողջական վիճակը գեղջաւ, շաքարախտի (շէքէր իլլէթի) հիւանդութեան բնուէր է:

ՄԱՍԻՆԱ

Մատթիտ 9 հոկտ.

Լազէրնա զօրապետը կուարտիր քաղաքը քարլոսեանց ձեռքէն առաւ:

ԱՐԺԱՆԹԻՆ

Պուէնօզ-էս 10 հոկտ.

Ապստամբք երթալով քաղաքիս կը մօտենան: Վաղը Ավէլլանէտա նախագահը ապստամբաց դէմ պիտի քալէ: Կառավարութեան զօրքերն կազմ և պատրաստ յառաջ քալելու հրամանին կ'ստանան:

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼԵՁՈՒ

Օտար տէրութեանց հպատակներն դատաստանական խնդրոց նկատմամբ Բ. Դըրան արտաքին գործոց պաշտօնտնօնը կամ իրենց դեսպանատան և կամ Խորհրդի Գեթապէթին ձեռքը մատուցուած խնդրազիր, բողոքադիր և կամ այլ ինչ գրութիւնք իւրաքանչիւրն իրեն վերաբերեալ տէրութեան լեզուաւ գրուած կը մատուցուէին, որոց թարգմանութեան հոգն ալ Բ. Դըրան վրայ մնալն զատ՝ իմաստից մասին ալ երկուստեք ոչ նուազ դժուարութիւններ կամ գիտողութիւններ ըլլալու տեղի կը տրուէր, Այս անպատեհութեանց առաջին առնելու համար Բ. Դըրան այս անգամ որոշեց է թէ այսուհետեւ առ ինքն ուղղեալ բողոքագիր և կամ ուրիշ դատաստանական գրութիւնք կամ տաճկերէն և կամ գողղիէրէն լեզուաւ գրուած պիտի մատուցուին, և եթէ առանց մէ գործառնելու և է լեզուաւ ըլլայ գրուածը, գոնէ հետո նորին տաճկերէն լեզուաւ թարգմանութիւնն ալ միատեղ տրուելու է որ ընդունելի դատուին և այս իմաստով շրջաբերականներ ալ զրկուելու է իւրաքանչիւր տէրութեանց դեսպանատանէն:

ԹՈՅԼԱՏՐԵԱԼ ԱՆՊԱՏԿԱՌՈՒԹԻՒՆ

Հանրաձայնօթ Տէրի Մատթիտ, որն որ Ադամայ խորհուրէն առաջ կրած կերպարանքն ընտրած է միշտ իրեն, քանի մ'որիս ի վեր վերստին սկսեց է կատարել և Պոլս:

այս ու Ղալաթիոյ ամենէն աւելի անցուաբաժնէն հանրայնեան վրայ շրջապայութիւնները: Սակայն ամենէն աւելի — չ'ըսեմք զարմանալի այլ — անվայել ու գրգռիչ բանն է օտարականութեան գործակալաց այդ մերկանդամ մարդուն նկատմամբ բռնած վարմունքն, որոնք փոխանակ հասարակաց բարոյականին դէմ եղած գայթակղեցուցիչ այս տեսակ պարագայներն արգիւնելու, ընդհակառակն այդ ապուշ մարդուն տուրջը բոլորուելով կը զուարճանան հետը, որպէս թէ այսպիսի խայտառակ կերպարանք շրջապայութիւնը քաջալերութեան և կամ զուարճանալու առարկայ մ'եղած ըլլար:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԾՈՎԵՋՐԸ

Քարաբէօյի նաւամատոյցէն մինչև Ղալաթիոյ մարտատուն առաջը, եզերքէն մինչև 14 կաճուրն լայնութեամբ դէպ ի ծովոյ յառաջ եկած ծովեզնոնայ սալալատակ մը լինելու խնդիր քննութեան տաած է կ'ըսուի Զ. Շրջանակի թաղապետական ժողովը: Յիշեալ քաղաքատակ ձաւրուն վրայ ալ կարգաւ միեւրոնացներ ու վաճառանոցներ լինել կառավարութիւնը:

ԹՐՈՄԱԼԵՑ

Բամազան ամսուն առթիւը թրամվէրի ընկերութիւնը որոշեց է գիշերուան մինչև ժամ 7 շարունակելու տալ թրամվէրի երթեւեկութիւնը:

ՀԵՌԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հեռագրաց վերատեսչութեան որոշմամբ, այս շաբաթ օրուրէն սկսեալ օսման եան երկրին մէջ հեռագրական բոլոր կալարաններն ալ ծածկեալ կ'աճ գաղտնի հաղորդակցութեան հեռագրալրեր պիտի ընդունուին, որք առթիւ մը ցարդ գաղտնի էր:

ՍԵԼԱՆԿԻ ԳԺՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մէտէնիէթ կ'ըսէ թէ անցեալ շաբաթ Սելանկի Հէից և Բոււնաց մէջ ծանր դժուարութիւն ու կռիւ մը տեղի ունենալով երկու կողմանէ ալ բաւական մեծեալ և վիրաւոր ունեցիր են:

ԳՐԱՆԱԽՈՒՋՈՒԹԻՒՆ ԶՈՂ ՄԸ

Շաբաթ օր Ղալաթիոյ վաճառականին մէկը 75 ոսկոյ պէտք ունենալով, նոյն շաբթի մէջմիտէ կ'ըսէ տանի գրամատիոնի մը և ոսկիի փոխելով գաղտնակի մը մէջ կը լեցնէ գրգռանքը որո՞ւ ձանրայ կ'ընէ, իւր գրասենեակը գալու: Երկու քահանայներ, որք անշուշտ զինքը կը լրտեսէին, կամայ մը ոսկիին քսակը յափշտակելով գրգռանքն կ'անհետին: Վաճառականն իւր սենեակին երթալով կ'ապրի կը մնայ երբ գրգռանքն ոչ քսակ կը գտնէ և ոչ ոսկի, այն ատեն միտքը կուգայ թէ իրօք ձանրան երկու հոգի դէմն ելնելով իրեն զարնուել էին, անշուշտ այս ընդհարման մ'ընդին գրգռանքն քսակը կորցած ըլլալով: Ոստիկանութիւնն իմանալով զայս, գողերուն մէկը կը բռնէ սակայն վրան ըս:

տակ մը չը գտնէր, այժմ միւս ընկերը փնտռելու վրայ է, որոց երկուքն ալ Զմիւռնիացի Յոյներ են եղեր:

Բաւական ժամանակ աղջկանց վարժարաններու մէջ ձեռագործական արուեստ ուսուցանող համեստ վարժուհի մը պատրաստ է այս անգամ դարձեալ թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ՛ շրջակայ արուարձանաց դպրոցներու մէջ ձեռագործական պաշտօն վարելու: ուղղը պէտք է լրագրոյս գրասենեակէն տեղեկութիւն ստանալ:

ՏՈՒՄԱՐ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ

1874-1875

ԱՌԱՋԻՆ ՆՈՒԼՐ ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

Աշխատակրեաց Տ. Սրբուհի

Ա. Երեցեանց

ՏՊԵՈՒԼ Ի ՏՓԻԻՍ

1874

Ի գին 25 ՂՐ2.

Իսկ առաջուց ստորագրելուց համար 15 ՂՐ2.

Կը գտնուի մայրաքաղաքիս ամեն հայ գրավաճառաց քով:

ԸՆԾԱԾԱՐ ԵՐ ՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ

Ա. և Բ

ՏՊԵՈՒԼ Ի ՏՓԻԻՍ

Սոյն երկու տետրերը, որոց մին նամականւոյ ձեռք ազգային դատարարականութեան համար վարժապետներ պատրաստելու խնդրոյն վրայ կը ճառէ, և միւսն ալ Ռուսաց տէրութեան նորոգ հաստատած ուսումնարական օրինաց և Տիֆլիսի մէջ ազգային վարժապետանոց մը հիմնելու խնդրոյն վրայ կը խօսի, կը գտնուին մայրաքաղաքիս ամեն հայ գրավաճառաց քով, ի գին 50 կան ՂՐ2:

ՄԷՋԿՈՐ ԿԷՕՂ ԹԱՊԻՍԻ ԱՐԻ ՊԷՅ

Մէն Բէթէրպուրկեան պուտէֆա ըմտանալու կէտիւ, բազում երթեւի կիւնէրի ապահովն օտ'ախտ Կոնստանդնուպոլսի մէջ գաղտնի կէօղ աղբըսնա խայրաթ պաքմաք վէ ֆաքըրլարա լի գիւմ օլան իլաճլարը տախի քէնտի պէտէլիտէն խայրաթ վէրէճէլիի իլան իտէր: Սա քին օլտուղու մահալ Կոսկատա Էնէկ Զէյնէթի ճատտէօինտէ Սըրբուս սօքաղըն քաղաքիս նմր. 15 մուրազգամ խաւէլաւ տիթ, ի քիթիլաք օլան ապքին օլտուղու մահալը Կոսկատա Էնէկաճը Գիւլէլաքեանլարտան տա սիւալ իտէպիլը, Բազար կիւնէլի թաթիլ տիր:

ՕՐԱՑՈՅՑ

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ր Դ Ա Կ Ա Ն

1875

Գ. ՊԱՆՏԱՍՏՈՐԵԱՆ

Վաւերացմամբ և Արտօնութեամբ

ՄԷԱՐԻՑԻ

Գին 2 ՂՈՒՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղին է Գալաֆեան դրատուն

Բովանդակութիւնը — Օրացոյց և Գու. շահութիւնը օգոց — Թղթատարութիւնը — Հեռագիր — Շոգեկանութիւնը — Երկարութիւնը — Ժամանակագրութիւնը զլիաւոր աղագոց — Ա. ուղղական գիտելիք — Մաղիկ հիւտնդու. թիւն — Հարսանիք — Կաթնկեր տկաք սը. նուցանել — Օգտակար դեղ մի — Մաքուր ջուր և Մաղձացու — Յաւագին վերքեր — Կաղաւրի տերեւ իբր դեղ — Կեղերու դար ման — Ջերմ — Ամուսնացեալ և ամուր. անձանց մէջ մեռելոց թիւերուն բաղդա. տութիւնը — Ոչխարաց սատակումն արգի. լել — Կաթ, պտուղ, հունտ և հաւկիթ պահել — Մառոց վէրքերն ու որդերն — Հունտերն զօրացնել — Ջերմուն աչքերն — Խիւսնէ, Որթի միջատներ, ձիերու ճանճե. բուն, մուկեր և ճճիներ ջնջել — Գեղձի ծառ — Իւղ մարել — Կաթը թթուել պա. հել — Բոսոր (քի. ֆ.) — Ոչխարաց բուրդը — Հորթերն առանց կաթի սնուցանել — Միտի հեղուկ պահել — Վառեակներն գիր. ցընել — Պալենայ սակոր կտրել — Կոշիկե. բըն ջրէ պերծ պահել — Ջրոյ և հրոյ դի. մացող շիմէնթօ — Գաղղիական վէռնիճ կօշկաց — Արծաթի վրայ սև գիր — Մորթէ ձեռնոցներն լուալ — Ջարմանալի աղգայա. նութիւն — Այլ և այլ հետաքրքրական գի. տելք — Առակներ — Լապտեր ծնողաց, 25 պատկերներով :

Օրացոյցիս կողքին վրայ 1875 թուին համառօտ ժողովրդական տարեցոյցն ալ կալի :

ՕՐԱՑՈՅՑ

ՊԱՐՁ

1875

ԹՈՒՆԱԿԱՆԻՆ

Թղթիւմ յերեմիա Կահնայե Խապիւղի

Կը ծախուի Դրավաճառաց քով 'ի գին 60 փարայ :

Կեդրոնատեղին է Մերձանը փաս. տըրմաճի խան վերնայարկ թիւ 28, Վերոյիշեալ սենեակը յաճախորդա. համար բաց է ամեն օր ժամը 4 1/2 էն մինչև 6 :

Օրացոյցին ընդարձակ տեսակն ալ ապագրուելու վրայ բլլալով մինչև ամ. օրս վերջերը պիտի հրատարակուի :

ԴԱՍԱՐԱՆ

ԵՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԻԱՆԻ ՄԷՋ

ՅԱՐԿ Ա. ԹԻԻ 1

Յիշեալ դասարանի մէջ հետեւեալ ուսումները գիւրուոյց եղանակաւ կ'ա. ւանդուին ամէն օր .

Տաճկերէն	Դասատու Պ. Խօճասրեն.
Դաղղիարէն	Է. Մուրատեն.
Տօմարակալութեան	՝
Հայերէն	Յ. Կարադեան
Թուաբանութիւն	՝

Քիչ ատենէն Անգղիարէն ալ պիտի յաւելի . ծնողք կամ դասառուք կա. տարեկապէս գոհ պիտի բլլան . դասա. րանիս օրինաւորութեանը համար ամէ. կարգադրութիւն 'ի գործ դրուած

Բարիգու բժշկական համալսարանի աշակերտ Տօթթէօր Մ. Հէֆիմեան կը շարունակէ ձրի հիւանդ խնամել ա. ամեն երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, ժամը 6 էն մինչև 8ը, Եէնի Քաբուի դրան կից աղգային Եկեղեցւոյ կա. ուածներէն եղող Ընկերութեան կեդ. անը . ՎԵՐՈՅԻՇԵԱՆ 50ԳԹԵՕՐԸ փնտռողները կրնան զինքը հարցնել Ա. ք. Սէրայ թիւ 121 Կ. ՇԱՔԱՐԵԱՆԻ Դեղարանը : յնվ. 15

Ա. ՏԸՊԷԻ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵԱՄԿԵՑԵԼՈՑ

ԿԱՄ

Պատմութիւն Թագուն գիտութեանց որ 'ի նախնի ժամանակաց մինչևցայօր

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

ԺԴ. ՏԵՏՐ

Տեար առ տետր կը հրատարակուի 16 երեսէ բաղկացեալ գին մէն մի տետրին 40 փարայ :

ՆՈՐԱՀԱՐ ԵՒ ՆԱՀԱՌ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

40 ՓԱՐԱՅՈՎ

ՈՐ Ի ՄԵՐՃԱՆ ԹԻԻ 88

Գ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

ԳՐԱՏԱՆ ՄԷՋ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼԻ

Տասն հազար (10.000) հատ զանա. զան տեսակ մեծ և փոքր գրեանք և աղգային Պատկերք մեծագիր և փոք. րագիր հատը 50 դրչէն մինչ մէկ զրչ. ալ ժողութեամբ (40) քառասուն փարան ձեռք գրատունս գիմող անձինք ան. միջապէս տոմսակ մը պիտի քաշեն վի. ճակահանութեան տուփէն և իրենց վաստկած թուոյն համեմատ պարգև.

նին նոյն ատեն պիտի ընդունին . այս վիճակահանութիւնը թուականէս ինչը. ան և մէկ օր շարունակ պիտի տեւէ . Գրավաճառ Գերովթէ Մարգարեան 1874 Սեպտ. 17

ԼԱՊՏԵՐ

Ծ Ն Ո Ղ Ա Ց

ԲՍԱՆ ԵՒ ՀԻՆԴ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

Գ. Պաղտասարեան .

Բովանդակութիւնը — Յառաջաբան Ընդհանուր տեսութիւն : Այր և Կին : Կաղմակերպութիւն երախայի : Յղու. թիւն : Կանոնք վասն յղի կանանց : Ո. ողումն որդեծնութեան ժամանակի : Որդեծնութիւն : Մայր և մանկիկ : Ման. կական մարմին . Մանկանց նախնական հօթն տարիներն : Հանդերձ մանկանց : Գուն և շարժում : Ոպասու հիւ Քնակարան և Ընկերակցութիւն : Մանկական հիւան. դութիւնք . Դեղնոտութիւն աչաց և բերնի բորբոքում : Վէրքեր, ֆսխէլ Լա փորհարութիւն . Երեւոյթական անկեն դանութիւն : Անդրութիւն . Թերակա. զըմ լեզու և բերան : Խորթիկակ մա. տեր : Ուղեղի և աղիքներու պայթում : Անկումն ամորձեաց : Ստինքներու բոր. բոքում : Մորթի հիւանդութիւնք : Ան. կարգութիւն միջնու գործարանաց : Ո. րովայնի որդեր : Կապոյտ հազ Անգղիա. կան հիւանդութիւն Շրջումն ոտաց և րնգաց — Վերջին խօսք — Մշտաւե Տարեցոյց Ամուսնական :

Ա. ՏԻԻՄԱ

ՊՐԱԺԼՈՆ ԴԵՐԿՈՄՍԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Մ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՏԵԿՐԱՆ Ե. ՏԷՏԵԱՆ

ՀԱՏՈՐ ՏԱՍՆԵՐՈՐԳ

Ա. Տիւմայի երեք Հրացանակիրք Գսան Տարի եւք վէպերը հրատա. րակելէն ետեւ հարկ էր նաեւ թարգ. մանել տալ եւ ապագրել յիշեալ վէ. պերը կերպով մը շարունակող գործն որ է Պրաժլոն Դերկոմս, անուանի վի. պասանին մեծ վէպերէն մին որ թէ պատ. մական նկարագիրներու, թէ հետա. քրքրաշարժ անցքերու եւ թէ ճարտար հիւսուածքին կողմէ ընթերցողին ու. ագրութիւնը կը գրաւէ եւ միտքը կը կրթէ :

Ամբողջ գործը 12 հատորէ պիտ բաղկանայ : Դահեկան Բուլոնին բաժանորդագրութիւնն է 120 Խրաքաչիւր հատորը 12

Բաժանորդ գրուիլ ուղղը կրնայ գիմել Կ. Պոլիս Ե. Գալաֆեան Եղ. բարց Դրատունը : Չազմագճըլար Ե. գուշու, թիւ 16 :

Զմիւռնիա Տէտէեանց Դրատունը :

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

ՈԳՈՒՆ ԽՈՃԱՐԱՐԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՈՃԱՐԱՐԱՆ